

300 varmemeforbrugere i Gjøl havde set frem til en lavere varmeregning med et nyudviklet forgasningsanlæg, men nu bliver det efter alt at dømmet skrottet.

Foto: Torben Skøtt/BioPress

Nyudviklet forgasningsanlæg indstillet til skrotning

Det første kommercielle anlæg til produktion af tjærefri gas som erstatning for naturgas er indstillet til skrotning, før det overhovedet er kommet i gang. Indkøringen af anlægget vil nemlig koste mindst 19 millioner kroner, og de penge findes ganske enkelt ikke.

Af Torben Skøtt

– Det er brandærgeligt, siger såvel folkene i Gjøøl, leverandøren af anlægget samt Energistyrelsens ekspert på området Henrik Flyver Christiansen. Alle er enige om, at teknisk set er anlægget i Gjøøl genialt. Det er baseret på en såkaldt flertrinsproces, der gør det muligt at producere en ren tjærefri gas på basis af biomasse, og dermed kan man undvære en dyr og kompliceret gasrensning. Processen er oprindeligt udviklet på Danmarks Tekniske Universitet, og Gjøøl tegnede til at blive det første sted i landet, hvor teknologien for alvor skulle vise sit værd.

Men nu bliver det efter alt at dømmet ikke til noget. Pengene er brugt, det lokale energiselskab har ikke råd til at finansiere indkøringen af anlægget, leverandøren har sagt fra efter at have tabt 9 millioner kroner på projektet, og der er ikke udsigt til yderligere støtte fra hverken Energistyrelsen, EU eller PSO-midlerne, som Energinet.dk administrerer.

For Gjøøl Private Kraftvarmeværk, der foreløbig har investeret godt 8 millioner kroner i projektet, er situa-

tionen uholdbar. Selskabet fyrer i dag med naturgas og havde håbet på at kunne sænke varmeprisen, men nu tyder alt på, at man i stedet bliver nødt til at hæve prisen markant for at kunne betale for naturgassen og samtidig afskrive gælden på forgasningsanlægget. Det er bestyrelsen naturligvis ikke begejstret for, eller som næstformanden for selskabet Calle Østergaard udtrykker det:

– Det er ikke fair, at 300 forbrugere i en nordjysk landsby skal betale for udviklingen af en teknologi, som hele energisektoren får gavn af. Det må være det offentlige, der skal løfte den opgave, siger næstformanden.

Hvad gik der galt?

I Energistyrelsen er man udmærket klar over, at situationen er alvorlig, og for nylig bad man derfor konsulentfirmaet 1st mile om at udarbejde en uvildig redegørelse. Heraf fremgår det klart, at der er rigtigt mange ting, der er gået galt undervejs. En kompliceret struktur med mange partnere, manglende sammenhæng mellem ansvar, kompetence og pengestrømme samt utilstrækkelig rådgivning og projektledelse angives som de væ-

Foto: Torben Skøtt/BioPress

Installation af forgasningsanlægget i foråret 2007.

sentligste årsager til, at projektet er kørt af sporet. Et konkret eksempel på dårlig styring er opførelsen af bygningen, der er alt for lille til at rumme de mange anlægskomponenter og en gasmotor, der er placeret et helt forkert sted.

Konklusionen i den 40 sider lange redegørelse er ikke til at tage fejl af: Skrot anlægget og sørg for, at Gjøll får mulighed for at lukke for naturgassen, så de i stedet kan gå over til ren varmeprduktion baseret på skovflis. Derved vil varmeprisen kunne holdes på et acceptabelt niveau, der vil ikke være behov for at skyde yderligere midler i projektet, og hvis man er heldig, vil man kunne sælge stumperne til en virksomhed, der måske vil føre projektet videre et andet sted.

Problemet ved den løsning er, at det giver forgasningsteknologien et dårligt image. Det er nemlig ikke kun de virksomheder, der har været involveret i Gjøll-projektet, der får ridser i lakken. Andre firmaer, der vil udvikle og markedsføre tilsvarende teknologier, kan nemt komme i modvind, og de har det ikke for let i forvejen.

Beklager udviklingen

De involverede parter beklager udviklingen, men de har hver især svært ved at se, at de kunne have grebet tingene anderledes an:

– Vi har fra starten været i god tro. Vi fik det indtryk fra vores rådgivere og Energistyrelsen, at der var tale om en teknologi, som der var bred interesse for at få afprøvet, og at vi kunne forvente fuld opbakning fra det offentlige, siger Calle Østergaard. Han havde forventet en vis indkøringsperiode, men er målløs over, at det vil koste 19 millioner kroner at få anlægget i stabil drift.

Direktøren for TK-Energi Thomas Koch mener på den anden side, at han har spillet med åbne kort under hele forløbet:

– Jeg har aldrig lagt skjul på, at der var tale om et udviklingsprojekt, og det fremgår klart af kontrakten, at vi ikke ville garantere for anlæggets drift. Havde der været tale om en færdigudviklet teknologi, havde man ikke fået støtte fra hverken Energistyrelsen eller EU – så enkelt er det, siger direktøren. ■